

художник ЛАДА ЯНКОЗА

enthusiast
Children's
Books

бала-ница

СИЛВИЯ
ВАЛЕНТИНО

СИЛВИЯ
ВАЛЕНТИНО

enthusiast
| Children's
| Books

София, 2022

Силвия Валентино
Ала-бала-ница

© Силвия Валентино, автор, 2022
© Лада Янкова, художник, 2022
© Лада Янкова, художник на корицата, 2022
© Enthusiast – запазена марка на
„Алто комюникейшънс енд пбблишинг“ ООД, 2022

ISBN 978-619-164-470-4

На всички мои приятели – настоящи и бъдещи.

ГЛАВА ПЪРВА, В КОЯТО РАЗБИРАМ, ЧЕ МИ ХЛОПА ДЪСКАТА

Влакът за Велинград е нощен. В купето сме Маминка, дядо и аз, плюс чичко и леличка, които седят на отсрещната седалка. И питат как се казвам. Всички все това питат.

– Как се казваш, мойто момче?

Не отговарям. Не съм момче! Нося панталони и косата ми е къса, защото онзи ден ходих на фризьор. И се подстригах на сасон. Това е френска прическа. Бях тръгнала да играя с Иги, когато видях снимката на витрината на бръснарницата. На нея имаше едни толкова красиви батко и какичка с къси, леко бухнали отгоре коси и аз веднага си пожелах да изглеждам като тях. Чичо Мечо, бръснарят, ме изгледа доста странно, като му казах, че искам да ме подстриже така.

– Няма ли да ти се карат? Такава дълга коса... чак до кръста...

– Няма, няма... – казвам му и сядам на стола.

– А парички имаш ли? – пита чичо Мечо.

– Амиии, нямам. Ама утре ще ти донеса! Ще кажа на нашите да ми дадат.

Това явно го успокоява, защото всички в махалата познават Малина и Васо, моите майка и татко. След половин час излизам с най-красивата и бухнала къса коса на света. Като вървя към Иги, усещам

как подскача над главата ми и се мърда от вятъра. Оглеждам се във витрините под блока и влизам във входа. Иги живее на шестия етаж в блока до нас, а не в къща като мен. Пак нямам стотинка за асансьора, затова се качвам пеша. Иги ми отваря и в първия момент не ме познава. След това разбира, че съм аз, и казва:

– Ей сега излизам.

Казва „чао“ на баба си и поемаме надолу по стълбите.

– Много ти е хубаво така – казва Иги. – Кога се подстрига?

– Преди пет минути долу, при чичо Мечо. Това е сасон! Френска прическа. Ела да ти покажа картинката.

И тръгваме двете с Иги надолу по улицата. Истинското име на Иги е Иглика. Тя е най-добрата ми приятелка. Кръстена е на другата си баба, която живее в София. Ама аз ѝ викам Иги, защото ми прилича на Иги, а не на Иглика. Жалко, че Иги не може да дойде с мен във Велинград. Ама нищо. Дядо обеща да ме научи да чета, докато сме там, нищо че той не е бил учител като Маминка, която сега е вече пенсионерка, ама още работи в училището в занималнята. Преди е учила големите деца на математика, но сега вече работи само с малките следобед. А дядо много обича да чете и да решава кръстословици и ми каза, че като ме научи да чета и наесен тръгна на предучилищна, всички деца много ще се чудят. Аз още не ги познавам тези деца, защото никога не съм ходила на предучилищна, но мисля, че много ще

ми харесат. А като се върнем от Велинград, аз ще науча и Иги да чете.

През това време леличката е разгърнала един вестник с варено пиле и го бутва към мен:

– Вземи си, мойто момче, да не ти стане нещо – усмихва се тя.

– Не съм момче – казвам и не посягам към бледото пиле. И без това съм вечеряла. И ми се спи. Искам вече влакът да тръгва и да сме стигнали във Велинград. Казаха ми, че като се събудя, ще бъдем там.

– Кажу де, кажу как се казваш – подбутва ме Маминка, взема едно парче и ми го подава.

– Не ми се яде пиле – казвам аз и се чудя какво пък толкова ще ми стане, ако не го ям. Какво им става на хората, ако не ядат пиле? И защо да им казвам как се казвам? Ако бях момче, как ли щях да се казвам? И дали Малина и Васо щяха така да ми се карат за това, че се подстригах, без да ги питам. Аз си мислех, че сасонът ми е толкова прекрасен. Ама те, като ме видяха, и двамата се развикаха:

– Къде ти е косата? Кой ти отрязва косите?

Лицето на Васо стана едно такова бледо, а гласът му – глух и различен.

– Кажу кой те подстрига – ще го науча аз него! Такава прекрасна коса!

Малина пък започна да пуши. Мълчи и само ме гледа, без нищо да казва, от което ми става още по-зле. Искам да се скрия някъде от двамата, но няма къде да отида, а пък не искам да викат на чичо Мечо. Той не е виновен. Аз му казах, че няма да ми се

карат, пък то... Сега даже и пари няма да ми дадат. Ще каже на Маминка. Тя ще разбере. Понякога ми се иска да съм момче. Като Мимо. На него не му се карат, че има къса коса. Мимо е малкият ми брат. Много е сладичък. Но го оставихме, защото е още бебе и не може да пътува с нощния влак. И още не може да говори. Нищо, като порасне, аз пък него ще го науча да чете.

– На колко си години? – настоява лелката.

– На пет и половина – казвам и се обръщам на другата страна.

– Лелее, ама ти приличаш на много по-голям! Аз мислех, че си поне на осем-девет. Пу, пу, машала!

– Не съм момче! – пак казвам и се моля да ме оставят на мира.

Маминка ме спасява и се представя на хората в купето:

– Аз съм Неда, а това е моят другар. Приятно ни е да се запознаем. Дано не закъснее влакът, че сме тръгнали да водим внучката на курорт.

Вие за къде пътувате?

Започват да си говорят и аз не усещам кога влакът потегля.

Събуждам се, а навън е вече светло. Дядо ме гледа усмихнато и ми казва „добро утро“.

Мирише на крем за бръснене, а чичкото и лелката ги

няма. Явно са слезли някъде, докато съм спяла. Слава богу! Не ми се яде пиле за закуска. Каквото и ще да ми стане.

– Още малко и стигаме – казва дядо. – Гладна ли си?

Не съм гладна, но нямам търпение да пристигнем. Затова го питам:

– Като стигнем, ще ме научиш да чета, нали, дядо?

Дядо кимва и отвърща:

– Е, как! Нали съм ти обещал! Всъщност, хайде да започваме още отсега, искаш ли?

Естествено че искам. Дядо измъква моливче, което стои зад ухото му, и обръща вестника с кръстословицата на другата страна, където има повече бяло поле. Започва да пише букви и да им казва имената една следа друга:

– А, Бъ, Въ, Гъ, Дъ... – рисува буквите с моливчето, а аз забравям да дишам. Аз всъщност отдавна знам буквите, ама не мога да чета, затова си трая.

– Хайде сега ти – казва дядо. – Повтаряй след мен.

И аз повтарям.

– Това е твоята буквичка, нали я запомни? Лъ, като Лили. А това е буквичката на мама, Мъ, като Малина. И като на малкия Мимо. И на татко, Въ, като Васо. И като Варна. И Нъ, като на Маминка ти.

– На Маминка не е ли пак Мъ, дядо? – питам го аз.

– А, не, не. Ти ѝ викаш Маминка, но тя се казва Неда – смее се дядо, – нали знаеши?

Знам, ама не ми е много ясно, затова си мълча.

– Хайде сега, без да гледаш. Аз ще ти пиша по една буква, а ти ще ми казваш коя е.

Дядо обръща вестника на вътрешната страница и пише.

– Коя е тази буква?

И така продължаваме, докато влакът спира и е време да слизаме. Когато вървим по улиците на Веллингград малко по-късно, дядо ми показва витрините на магазините и ме кара да му казвам буквите. Показва ми как да ги свързвам и да разчитам думите.

– Хайде, ти си наред, Лили, какво пише там? – сочи дядо на отсрещния тротоар една огромна витрина на два етажа и аз сречам:

– У-НИ-ВЕР-МАГ.

– А така, браво!

– А какво значи универмаг, дядо?

– Универсален магазин, Лили.

– Какво е това универсален?

– Универсален значи магазин, дето има всичко. Затова е на два етажа, виждаш ли?

– Ахааа, ясно, значи има и колелета, така ли?

– Да, има, ама ти си още малка за колело, Лили – усмихва се дядо.

Но аз много искам да имам колело – като Стъни от нашата махала. Стъни е първокласник. Баба му и дядо му му купиха колело за лятната ваканция, защото той живее с тях, а не с майка си и татко си. Много е хубаво, едно такова светлосиньо, а синьото е любимият ми цвят. Стъни ми дава да го бутам понякога, но ми казва, че не му разрешават

да дава на други деца да го карат. Обаче аз знам, че ще ми даде скоро, защото той много харесва моята тротинетка, дето ми я направи дядо. И другия път, като излезем да играем, ще му кажа да си ги разменим за малко – той да кара тротинетката, а аз колелото. После ще кажа на дядо, че мога да карам колело, и сигурно ще ми купят и на мен.

– Хайде, Лили, кажи на Маминка какво пише ей там, отсреща – подсеща ме дядо и аз гледам накъде сочи.

– Ъммм... Къ... Нъ... И... Кни... Жъ... Ар... Ни-Ца. Кни-жар-ница! Книжарница, нали, дядо?

– Да, браво.

– Браво, Лили! – подвиква и Маминка, която, докато ние с дядо сричаме, върви два метра напред и разпитва хората как да стигнем до почивната станция.

Аз много обичам книжарницата под блока на Иги. Когато другите деца от махалата ги прибират да спят на обяд, аз ходя там, при леля Дечка. Тя е много добричка и ми дава да разглеждам книжките. Сега, като се върна от Велинград, ще ѝ кажа, че мога вече да чета и тя сигурно ще ми даде да стоя още по-дълго. Много хубаво мирише в книжарницата и през лятото е едно такова хладно. Понякога влизам там и чакам Иги да слезе, за да играем. Баба Живка, бабата на Иги, е шивачка и е много строга. Постоянно шие на Иги едни рокли с джупки и дантели и я кара да яде филия с масло и мед и да спи на обяд. Мен никои не ме кара да правя такива неща, защото Малина и Васо са на работа, а Мимо – на

ясли. Аз се гледам сама и ям каквото са ми оставили, преди да отидат на работа. А дядо и Маминка живеят далеч, чак в Аспарухово, затова ме вземат само в събота и неделя. И те ходят на работа, нищо че са пенсионери. Иги никак не харесва джѐфките по роклите си и когато баба ѝ не гледа, тайно ги реже с ножичка. После ѝ се карат и не я пускат да играе с мен от два до четири, защото трябвало да спи. Ама Иги изобщо не обича да спи на обяд, защото не е бебе. Но си трае, защото, ако не слуша, вѐобще няма да ѝ дадат да излиза и ще я карат да бродира. А това е по-гадно и от спането на обяд. Ама нищо. Аз сега вече, като знам как да чета, ще я науча и вместо да спи, ще може да чете книжки. Даже ще ѝ подаря една книжка за рождения ден. Вече съм го решила. Ще питам Малина дали може да ми даде парички. Тя сигурно ще каже „не“, щото те с Васо все нямат пари и понякога се карат за това, ама аз знам, че Маминка, като ме връща обратно в неделя вечерта, пак ще ми даде една шепа стотинки да ми дрънкат и ще започна да ги събирам някъде, докато събера достатъчно за книжката на Иги. Вече съм я избрала от витрината на книжарницата. Една жълта такава, с момиченце с оранжеви църкнали плитки, огромни обувки и дълги чорапи. Това момиченце от книжката много ми прилича на Иги, защото и тя има лунички като нея. Мисля, че на Иги много ще ѝ хареса тази книжка. А даже може и да поиска заедно да я четем, поне докато я уча де.

Докато търсим улицата с нашата станция, се разминаваме с един чичко с дълго зимно палто

и раздърпана шапка. Маминка ме дръпва силно за ръката, а аз се чудя защо този чичко ходи с палто през лятото.

– Ашанте, ашанте, мадам – казва чичкото, повдигайки леко шапката си. Кимва към дядо и Маминка с лек поклон и се смее с цяла уста, ама няма зъби. Аз се обръщам да го гледам, а Маминка ме дръпва и казва:

– Остави го тоя, хлопа му дъската! Също като на чичо ти Гого.

Гого е братът на Васо. Аз много го обичам, ама нашите все казват, че нещо му има и му хлопа дъската. Чудна работа. Уж е човек, каква дъска има? Да не е прозорец като онзи в нашата стая, който не се затваря и като духа, все хлопа? Ще питам Иги какво мисли. И на нея ѝ харесва Гого. Той е много смешен. Постоянно говори едни такива странни думи като „Салутон!“, „Данкон!“, „Бонан весперон!“. И ми казва, че това е нов език, на който говори с хората, с които ходи на курс по есперанто. На мен ми звучи много хубаво тази дума „есперанто“. Ще кажа на дядо да ми я напише после, за да се упражнявам още в четене. Но не ми се чака. Като стигаме станцията, Маминка и дядо ме оставят в стаята, а те отиват да проверят къде е столовата, за да ме заведат на обяд.

Докато ги чакам, измъквам от чантата на дядо списанията, които той винаги чете. И се мъча да прочета какво пише на кориците. Искам да изненадам дядо, като се върнат.

– ПАРАЛЕЛИ! КОСМОС! ЕСПЕРАНТО!

САЛУТОН! – викам аз в момента, в който се отваря вратата. Маминка и дядо се втренчват в мен и мигат. Маминка ме гледа точно както гледаше преди малко чичкото със зимното палто на улицата. Аз пак повтарям:

– САЛУТОН! ПАРАЛЕЛИ, КОСМОС, ЕСПЕРАНТО!

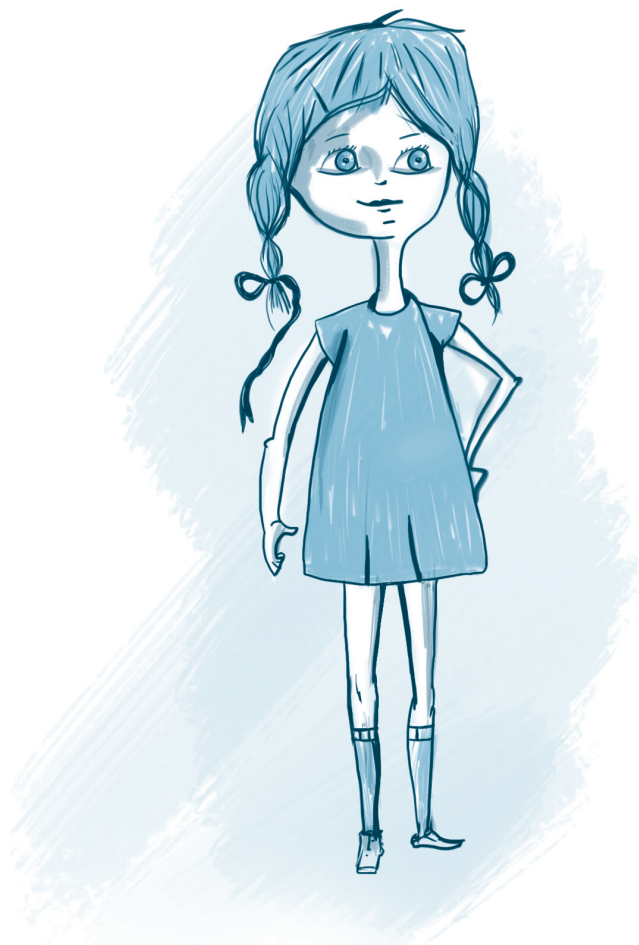
Размахвам списанията към тях и соча там, където съм изрисувала думите. И разбирам какво е да ти хлопа дъската. Това явно означава да можеш да четеш и да казваш новите думи силно, за да те чуят големите. Дядо се смее с глас и казва:

– Браво, Лили, браво, моето момиче! А тук, каква е тази думичка, Лили? Какво си написала тук?

Дядо издърпва списанието от ръцете ми. Там, точно под думата ПАРАЛЕЛИ, с дебели букви съм написала думичката от салона на чичо Мечо: САСОН.

Това обаче беше, когато бях малка. Вече съм почти на десет и макар че отдавна чета всякакви книги, чета само на Мимо, а не пред големите. А откато станаха онези неща с къщата ни, Гого вече не идва у нас. И не знам нови думи на есперанто. Сега пак пътуваме с влака. Маминка и дядо ме взеха на село с тях, но само за събота и неделя, защото в понеделник съм на училище. В купето сме само тримата и е светло. Вече никой не ме мисли за момче дори и като нося панталони. Косата ми порасна и си я сплетох в две плитки, на които вързах тънки червени панделки, да не се вижда ластикът. Само

че едната сега се е размотала и докато се мъча да я оправя, си мисля, че това лято изобщо не беше като предишните. Сега ще ви разкажа...

Силвия Валентино
Ала-бала-ница

Редактор *Мария Чунчева*
Художник *Лада Янкова*
Художник на корицата *Лада Янкова*
Коректор *Цветана Никова*
Предпечат *Лада Янкова*

Българска. Първо издание.
Формат 84x108/32
Печатни коли 9,5
ISBN 978-619-164-470-4

Издава

enthusiast

Запазена марка
на „Алто комюникейшънс енд пбблишинг“ ООД
София, бул. „Васил Левски“ № 31
тел.: 02/ 943 87 16,
email: office@enthusiast.bg

Книгите на „Ентусиаст“ можете да закупите от
www.enthusiast.bg

Печат АЛИАНС ПРИНТ

Знаете ли каква е връзката между броеницата „ала-бала-ница“ и гръмотевиците и светкавиците? Чували ли сте за игра на „ръбче“ и на „кутия“? Деветгодишната Лили ще ви поведе на чудна лятна разходка из улиците на Варна, където момчетата се целят с фунийки и прашки, а момичетата скачат на ластик. Дългите дни на лятната ваканция носят букет от емоции, срещи и раздели, тревога заради заплахата, надвиснала над семейството, но и вълнение заради зелените очи на едно момче.

Цена 18 лв./9,20 €

9 786191 644704

www.enthusiast.bg